

Filmski spored v juliju

Čas »kislih kumaric« v kinu Šiška

Otroški kino MOJCA smo v naslovu nameroma prezrli: dvorana bo namreč ves julij ZAPRTA, ker bo dobila nove, udobnejše in seveda manj škripajoče sedeže. Že za avgust pa pripravljamo nekaj zanimivih ponovitev, med drugim poljsko risanko LOLEK IN BOLEK, pa sovjetskega KONJIČKA GRBAVČKA, čudovito risano pravljico z Daljnega vzhoda, japonsko PALČICO in neugnanega kučka ter njegove pustolovščine, SNOOPY SE VRAČA. Ampak kot rečeno: naši mali gledalci bodo na posled le dobili prijetne sedeže, pa tudi vse ostalo bo malce prenovljeno in skratka — nekaj novega!

V kinu ŠIŠKA se nadaljuje »semenj znanstveno-fantastične ničevosti«, kar je za šišenske in ljubljanske razmere zlasti pomembno glede na to, da bo pri nas od 16. — 18. septembra EUROCOON 8, Festival znanstvene fantastike. In tako začneja kino ŠIŠKA z ameriškim filmom SUPERSONIČNI (Supersonic Man) režiserja Piquerja Simona. Glavni vlogi: Michael Coby in Cameron Mitchell. Neka druga galaksija v vesolju je poslala »supersoničnega človeka« po imenu Cronos na Zemljo, da bi raziskal, kaj se je zgodilo z ukradenim visoko radioaktivnim radijem. Cronos, ki sicer ni podoben človeku, se na Zemlji spremeni v človeka in se vrže v mnoge zanimive pustolovščine. Hongkonški akcijski film ZADNJE SPOROČILO BRUCE LEEJA v režiji Kao Ka-ja ter z Bruce Rheejem, Ron Van Cliefom, Amy Chum v glavnih vlogah pripoveduje o boju mnogih karate skupin za skrivni rokopis o kung-fu spretnosti, ki ga je zapustil Bruce Lee. Film je prava galerija karate-stilov, ki so jih pred filmskimi kamerami hongkonških snemalcev razvili ambiciozni domačini. Nekaj podobnega, vendar na ameriški celini, se je zgodilo s filmom OROŽJE SMRTI (Weapons of Death) režiserja Paula Kyriazija z Erikom Leejem in Bobom Ramosom v glavnih vlogah. Osnova tega filma je seveda tudi kung-fu, ki pa vključuje borbe z vsemi orožji: meč, puščica, veriga, palica itd. Hiter in zanimiv akcijski film o mlademu inštruktorju, ki rešuje ugrabljeno dekle.

POHIŠTVO IN OPREMA

TAPO

tribuna 14

Spomini Dore Pakiž iz Stanežič

Odločitev na bloku

Pozna pomlad 1941. Lep sončen dan. Mejni blok pred gostilno Žibert med velikim rajhom in kraljevino Italijo na slovenskih tleh. Dora Pakiž, mlado 20-letno dekle, se je hotela srečati z materjo na surovo zarisani mejni črti. Prislomila je kolo ob barako, pomahala materi, ki je že čakala in vstopila v pisarno:

- »Dober dan...«
- Zeleni vojak je nekoliko lomil slovensko, s težavo mu je pojasnila namero. Suhljati Italijan je srečanje skoraj odobril, takrat je v pisarno stopil visok črnosrajčnik. Dora je tudi tega pozdravila:
- »Dober dan...«
- Fašist je pisano pogledal in se pri zelencu zanimal, kaj dekle hoče. Zlobno se je nasmejal:

- »A, signorina... mama...« Potem je nemudoma zahteval italijanski pozdrav. Srepej je v Doro, ki pa mu je odgovorila:
- »Ne znam. Hodila sem v slovenske šole in ne znam italijansko...« Togotno je butnila z nogo ob tla. Črnuhov obraz se je podaljšal, zmračil. Bliskovito je dvignil roko in Doro z vso silo treščil po licu. Solze jeze so zalile Doro. Nje ni nihče nikoli klofotal! Niti oče ne. Odvihraja je na plano, zgrabila kolo, odmahnila materi in potem na svojem domu v Dravljah silovito jokala.
- »Če bi se mi nikoli, tam se mi je do kraja zbudila narodna zavest. Nenadoma sem popolnoma jasno razumela svojega fanta, ki mi je ob prihodu Italijanov v Ljubljano grenko rekel, da je najslabša domovina boljša, kakor da je nimamo.«

● Z Doro Pakižovo sva se pogovarjala v udobni dnevni sobi njenega doma v Stanežičah. Z lepimi sivimi očmi se je zamaknila nekam v preteklost:

● »Izhajam iz kmečke družine, rodila sem se v vasi Bodešče blizu Bleda. Nas otrok je bilo osem, v vseh treh hišah zaselka pa 30.« Misel se je zajedla v preteklost. 1934 bi skoraj prišli na boben. Oče je domačijo z zvižajo

nekako uspel rešiti. Ni pa mu uspelo preprečiti rubeža:

● »Prodali so mojo najljubšo kravico. Tistega dne nas mati ni nič priganjala, da bi se hitro vrnili iz šole. Hotela nam je prihraniti mučen prizor. Pa vendar je Dora videla bedo kmečke dražbe. Trojica otrok se je vsa nesrečna zatekla v gozd in tam onemoglo tulila v veje...«

● S 14 leti je potem Dora šla s trebuhom za kruhom. V šentviški Štari, današnji Dekorativni, si je začela služiti drobtine. Kmalu je ugotovila, da veliko dela in malo zasluži:

● »Tako začneš razmišljati. Moj fant Mirko Čepelnik je bil razgledan, zaveden član Sokola in mi je marsikaj pripovedoval. 1941 leta sva se poročila.«

● Tudi v Štari so se kmalu začeli upirati. Zbirali so denar, sanitetni material, obutev in vse drugo, kar je bilo potrebno. Mirko in Dora pa sta 27. maja 1942 odšla tudi v partizane.

● »Najine poti so se kmalu ločile. Do marca 1943 sem bila bolničarka v bataljonu Dolomitskega odreda. Decembra 1942 so me sprejeli v partijo in bila sem tudi sekretarka SKOJ-a.«

Pot jo je vodila na okrožni komite na Vrhniko, kjer so jo poslali na logaški rajon. Organizirala je SKOJ, mladino, deloma tudi AFŽ. Okrožje se je kasneje razširilo v ozemlje, ki je zajemalo celotno Notranjsko:

● »Po kapitulaciji Italije sem se v Kočevskem Rogu udeležila mladinskega kongresa. Bili smo tako mladi in silno navdušeni. Spominjam se, da smo postreljali vso municijo, sredi sovražne ofenzive pa zato ostali brez nje.«

● Pot mladinskega organizatorja je Doro vodila še na Koroško in Štajersko. Vedno pa je Doro vleklo na Gorenjsko. Skoraj na koncu vojne se ji je želja uresničila:

● »Poslali so me v Kamnik, seveda pa to ni bila tista moja Gorenjska. V Kamniku sem bila organizacijski sekretar okrožnega komiteja partije.«

● Svoboda. Veselje, cvetje in zastave. Toda Dori je v sladko čašo kanil pelin. Mož Mirko je padel, brat, svak... Kam? Domov ne, k teti ne, v Dravljah tudi ne... Pot je Doro Pakižovo zanesla v Beograd. 25 let je bila prebivalka našega glavnega mesta. Zdalje sva se začela pogovarjati še o dandanašnjiku:

● »Veliko čitam, pletem, šivam. Imam štiri vnukke. Vse bi rada temeljito, pa ne utegnem. Zato vsakega po malem.«

Kaj pa tovarištvo, Dora Pakiž? Kaj pomeni beseda tovarištvo, pravzaprav, kako bi jo opredelili?

● »To je velika stvar. Tovarištvo je rešilo našo revolucijo in škoda, da tako zamira. To je poštenost, odkritost, solidarnost. Danes pa je vse premalo odgovornosti in vse preveč gledanja skozi prste. Naši ljudje so tudi sila potrpežljivi, če si ogledujemo današnjo ekonomsko situacijo. Pri vsem tem pa smo iz besednjaka sploh izpustili besedo sabotaža. Venomer govorimo o nekakšnih napakah in nesrečah, ki pa to zagotovo niso.«

● Srečo Dori Pakiževi pomeni zdravje. Po drugi plati pa se je nekoliko zamislila in bliskovito preletela svoje življenje:

● »Nemara je sreča tudi to, da sem še živa...«

Bogomir Šefić